

Moprofesara Narnia Bohler Muller

Molaodiphetisi wa Karolo

Mmušo wa Tlhabollo, wa Bokgoni le wa Maitshwaro

Mmušo wa Tlhabollo, wa Bokgoni le wa Maitshwaro (DCES) ke ye nngwe ya dikarolo tše tharo tša dinyakišišo tša Khansele ya Dinyakišišo tša Dithutamahlale tša Batho (HSRC). Ka ge re diretše Afrika Borwa mengwaga ye e fetago ye 50 (masomehlano), HSRC ke sehlongwa se segolo kudu sa dinyakišišo ka Afrika seo se lebeletšego kudu dithutamahlale tša leago le tša batho. E tšweletša le go phatlalatša tsebo yeo e tsenyago letsogo go dikgetho tša melawana le go mananeo a go fediša bohloki, go ditharollo tša go fokotša tlhokego ya tekatekano, le boithlamelo bja go hloma mešomo. Ka ge e le sehlongwa sa go feta fela go tšweletša dinyakišišo, makala le disenthara tša HSRC di šomela gore dinyakišišo di šomišwe gore go hlangwe melawana le gore go be le seabe. Ditirišano le dilekane di bohlokwa ka mo nepong ye ebile di akaretša dihlongwa tša ka nageng, tša ka seleteng le tša boditšhabatšhaba tša setšhaba, tša phraebete le tša metseng.

Lenaneo la 2063 la Mokgatlo wa Selekane sa Afrika le nyaka go hloma khutšo, tšhireletšego le kopanyo ya khonthinente, gammogo le Dinepo tša Tlhabollo tša Go ya go ile gomme Leano la la Tlhabollo ya Bosetšhaba la Afrika Borwa le laola mošomo wa karolo ya Mmušo wa Tlhabollo, wa Bokgoni le wa Maitshwaro (DCES). Dinyakišišo, phethagatšo le thekgo ya tlhohleletšo ya karolo ye di šoma go aga mmušo wa bokgoni, wa maitshwaro le wa tlhabollo, gammogo le go maatlafatša tirišano ya setšhaba, le go hlama ditšhaba tše di bolokegilego le tše di nago le kgotlelelo.

Mošomo wa rena

Tsebo ye e e hweditšego ka mošomo wa DCES e tsenya letsogo goa kago ye kgolo ya go tliša khutšo le go maatlafatša temokrasi ya go kgatha tema, go realo e le go kgontšha boikarabelo bjo bokaone le bodudi bjo go bjona batho ba lego bohlokwa go pušo, fao ditokelo tša ekonomi ya setšhaba le ditokelo tša tikologo di tšwetšwago pele le go šireletšwa.

DITSENOGARE TŠA DINYAKIŠIŠO TŠA DCES di ikemišeditše go araba:

- Ka fao go ka maatlafatšwago temokrasi ka go diriša pušo ya go hloka sephiri, boetapele bja boikarabelo le go kgathatema ga setšhaba fao go tsošološitšwego/go rerišana le setšhaba; le
- Ka fao go ka netefatšwago gore go na le tlhabollo ya go ya go ile ka go diriša khutšo, tšhireletšo ya batho le ya setšhaba.

Motho mang le mang yo a dulago ka Afrika Borwa o angwa ke melao le melawana ya mmušo. Gore go be le dimokrasi ye e atlegilego, motho mang le mang o swanetše go kgatha tema, ka tlwaelo ka go dira gore maikutlo a bona a theeletšwe ka dikgethong. Go fihla bogolong bjo itšego, lenaneo la rena la go kgatha tema le phuhlamile ka gobane, kudukudu maemong a ka mmušong wa selegae, tshepedišo e angwa ke dipolotiki kudu fao e lego gore gantši e ba mokgatlo o tee wa dipolotiki wo o tlagago kudu ka ditešeng tša dikgetho, gomme se se feletša ka gore badudi ba se lokologe go kgatha tema ka go tšeyeng ga diphego bjalo ka karolo ya tlhamego ya molaotheo. Mekgwa ye meswa ya go theeletša maikutlo ao e swanetše go utollwa, ka go šomiša dikgatelopele tša theknolotši le go kwešiša maikutlo a batho.

Focus areas

Khutšo le tšhireletšego tšeo di tšwetšwago pele go ya go ile (PaSS)

Go se šireletšego fao go bakwago ke phetogo ya Seemo sa lefase, mathata a tša tikologo, tla le tlhaelelo ya dijo, mauba, tlhaelelo ya enetši le ya meetse tšeo di ipušeletšago, le sebopego seo se fetogago sa go thwala batho mešomong se ama tlhabollo ya go ya go ile. Tšhireletšo ya setšhaba e a hlokagala go rarolla go ba kotsing ga batho le ga setšhaba. Go fa mohlala, Enšorentshe ya tša Maphelo ya Bosetšhaba ke peakanyoleswa ya phetošo ye e nyakago go rarolla dilo tša go hloka toka setšhabeng ka lebaka la phihlelelo ye nnyane le yeo e sa lekalekanego ka nepo ya go fihlelela ditirelo tša maphelo tšeo di amago mang le mang le tša boleng go bontši bja MaAfrika Borwa. Go hloka toka mo go swanetše go kwešišwa ka botlalo gomme go tšweletšwe diitsenogare tšeo di laolwago ke bohlatse. PaSS e fana ka tsebo mabapi le sebopego sa ditlhohlo tše le mekgwa ya go di arabela gabotse kudu. Merero ya dinyakišišo e akaretša tšhireletšo ya ekonomi le ya sepolotiki; ya dijo, ya meetse le ya enetši; le tšhireletšo ya setšhaba.

Temokrasi, pušo le bodudi (DGC)

Lenaneo le le šoma le mmušo, mekgatlo ya tlhokomedišišo le setšhaba sa badudi ka nepo ya go kaonafatša le go maatlafatša demokrasi ya go kgatha tema ga batho ka go diriša dinyakišišo le thekgo ya phethagatšo, go hlohleletša go amogela mekgwa wo o theilwego go mekgwa mabapi le tlhabollo, go lebeletšwe kudu mmušo wa selegae wa tlhabollo le boitapele bjo bo nago le boikarabelo. O lebeletše tirišano magareng ga pušo, boetapele le badudi bjalo ka selo se bohlokwa go dinyakišišo tša go amana le melwana le tšeo di nago le seabe. Merero ya dinyakišišo e akaretša dinyakišišo ka ga dikgetho; kamano ya setšhaba le badudi; pušo ya selegae; le temokrasi le go obamela molaotseo.

Senthara ya Dinyakišišo ya BRICS

Mošomo wa dinyakišišo ka ga BRICS o amanya ka togamaano PaSS le DGC ka go rarolla merero ye bohlokwa ya kgolo ya ekonomi le ya tlhabollo; khutšo, tšhireletšo le dikamano tša boditšhabatšhaba; toka ya setšhabeng; tlhabollo ya go ya go ile le boleng bja bophelo; pušo ya sepolotiki le ya tša ekonomi; tsebo le boithlamelo. Se se akaretša ditirišano ka ga dinyakišišo le dinagamaloko tša BRICS, mebušo, lekala la phraebete le batšeakarolo ba setšhabeng. Merero ya dinyakišišo e akaretša BRICS le dinaga ka bontši, dikamano tša Dinaga tša lefase tša ka Borwa le tša Borwa bja Afrika, go tšwela pele go ya go ile le pušo, le tokelo go tlhabollo.

GO BALA

Kgatišo ya moragorago ya ya Seemo sa Naga.

Karolo ya Mmušo wa Tlhabollo, wo o Kgonago le wa Maitshwaro e ikgafile go mmušo wa molaotseo le maphelo a demokrasi ka Afrika Borwa, le dikokwane ka moka tšeo di sepelago le ona. Re na le mafolofolo ka ga fana ka bohlatse bja go thuša go hlahla le go laola go hlangwa ga melawana le go fana ka thekgo ya phethagatšo bjalo ka modirišani wa dinyakišišo yo a tshephagalago le yo a rerišano go Lenaneo la Bosetšhaba la Boithlamelo.

~ Moprofesara Narnia Bohler Muller, Molaodiphethiši wa Karolo

Kakaretšo ka ga diprotšeke

- DCES e na le diprotšeke tše mmalwa tša dinyakišišo tšeo di sa tlogo dirwa. Ge di šetše di phethilwe, tšona di tla dirwa gore di hwetšwe ke setšhaba le ke batšeakarolo ba ka mmušong bjalo ka dingwala tša melawana ka boripana. Mošomo o bohlokwa o a dirwa le Khomišene ya Dikgetho ye e Ikemego, go fa mohlala, dinyakišišo ka ga go itokišetša ga bakgethi le go kgotsofala ga bona ka dikgethong tše dingwe le tše dingwe tša bosetšhaba le tša mebasepala.
- Ka gare, karolo ye e dirišana le Senthara ya Diabe ka ga merero ya mabapi le mmušo wa selegae le kgašo ya setšhaba, le AISA ka ga protšeke ya tšhireletšego dijong ka bophara ya HSRC, gareng ga tše dingwe.
- Ka ge e šoma le Setheo sa Tlhabollo sa Mokgatlo wa Selekane sa Afrika le Botseta bja South Korea, protšeke ye e lebeletše diphapano tša tlhabollo magareng ga Afrika Borwa le le South Korea; mošomo o montši o a dirwa gape le dinaga tša BRIC.
- Diprotšeke tše pedi tše bohlokwa ke ya Dinyakišišo ka ga Maikutlo a Setšhaba tša Afrika Borwa (SASAS) le kgatišo ya gabedi ka ngwaga ya Seemo ka ga Naga (SON).
 - SASAS ke dinyakišišo tšeo di emetšwego nageng ka bophara tšeo di dirilwego go thoma ka 2003. Di fana ka tlhalošo ye e swanago e nnoši, ya lebaka le letelele ka ga lebelo le fao phetogo e lebilego gona ka ga mabapi le maikutlo a setšhaba, mekgwa le seemo sa naga sa Afrika Borwa ya bjale. Ka go realo, ke setlabelo seo se lemogwago sa go hlokomela mekgwa ya setšhaba ye e tšwelelago ya tša leago, ya ekonomi le ya sepolotiki gareng ga MaAfrika Borwa, eupša se laetša gape tirišo ye e tshepišago bjalo ka mekgwa wo o letetšego, goba wo o akanyago wo o ka laolago ditshepedišo tša go tšea sephetho. Dinyakišišo tša 2021 le tšona di tla utolla maikutlo a badudi mabapi le Inšorentshe ya Maphelo ya Bosetšhaba.
 - The SON, ye e gatišitšwego go thoma ka 2003, ke kgatišo ya go lekodišišwa ke diprofešene yeo rena le balekodi re sa tsebego bangwadi ba diathekele yeo e hlokometšego dihlogotaba tša kgahlego ya setšhaba. Kgatišo ya 2018 e be e lebeletše kudu Bohloki le Tlhokego ya tekatekano: Phekolo, Tekolo ka ga seo se hloago seemo, le morero wa kgatišo ye e latelago ke Maitshwaro le Dipolotiki tša Ntwa ya Afrika Borwa kgahlanong le Bohloki le Tekatekano. Bolumu ye e bolela ka ekonomi ya dipolotiki ya kakaretšo/go se akaretše; tshepedišo ya dikgethom; basadi le naga; boetapele le maikaabelo; mekgwa ya maitshwaro go kabo ya ditirelo; meputso ya fasefase; metšhelon; ditokelo tša ekonomi ya setšhaba; boitšhupo le go phela gabotse; setšo le diphetogo; le seemo sa boditšhabatšhaba.